

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Systemy informacji geograficznej w ochronie środowiska Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Ochrona środowiska	Cykl dydaktyczny 2022/23	
Specjalność -	Kod zajęć WBOSDS.14N.62860b2944a95.22	
Jednostka organizacyjna Wydział Biologii	Języki wykładowe Polski	
Poziom studiów Studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów Studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów Profil ogólnoakademicki		
Koordinator zajęć	Maciej Nowak	
Prowadzący zajęcia	Maciej Nowak, Paweł Bogawski, Zbigniew Zwoliński	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Wskazanie czym są systemy informacji geograficznej i jakie są ich najważniejsze cechy. Znajomość historii systemów informacji geograficznej i geoinformacji oraz najważniejsze kierunki ich dalszego rozwoju.
C2	Wskazanie podobieństw i różnic między wybranymi powszechnie stosowanymi programami GIS. Poruszanie się po podstawowych funkcjach menu ArcGIS i jednego wybranego programu open source.
C3	Korzystanie z zasobów danych przestrzennych różnego typu i formatu, w tym zasobów dostępnych online. Wskazywanie różnic między poszczególnymi modelami danych.
C4	Tworzenie własnych zbiorów danych przestrzennych.
C5	Interpretowanie danych przestrzennych i uzyskiwanie z nich informacji odnośnie środowiska przyrodniczego i zamieszkujących je organizmów.
C6	Obrazowanie wyników swoich badań na mapach z wykorzystaniem symbolizacji kartograficznej.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu technologii informacyjnych (znajomość aktualnej wersji systemu Windows, umiejętność poruszania się po drzewie folderów w Eksploratorze Windows, obsługa plików skompresowanych, korzystanie z wyszukiwarek internetowych) oraz języka angielskiego.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	czym są Systemy informacji geograficznej i jakie są ich najważniejsze cechy. Opisać pokrótce historię systemów informacji geograficznej i geoinformacji oraz najważniejsze kierunki ich dalszego rozwoju.	OSD_K1_W05, OSD_K1_W07	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	wskazać główne podobieństwa i różnice między wybranymi powszechnie stosowanymi programami GIS. Poruszać się po podstawowych funkcjach menu ArcGIS i jednego wybranego programu open source.	OSD_K1_U03	Egzamin pisemny, Projekt, Raport
U2	korzystać z zasobów danych przestrzennych różnego typu i formatu, w tym zasobów dostępnych online. Wskazać różnice między poszczególnymi modelami danych.	OSD_K1_U02, OSD_K1_U03	Egzamin pisemny, Projekt, Raport
U3	tworzyć własne zbiory danych przestrzennych.	OSD_K1_U02, OSD_K1_U03, OSD_K1_U04	Egzamin pisemny, Projekt, Raport
U4	interpretować dane przestrzenne i uzyskiwać z nich informacje odnośnie środowiska przyrodniczego i zamieszkujących je organizmów.	OSD_K1_U02, OSD_K1_U03, OSD_K1_U04	Egzamin pisemny, Projekt, Raport
U5	zobrazować wyniki swoich badań na mapach z wykorzystaniem symbolizacji kartograficznej.	OSD_K1_U03, OSD_K1_U06	Projekt, Raport
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			

K1	kontynuacji samodzielnego poszerzania wiedzy w zakresie środowiska GIS wraz z jego postępującym rozwojem i jego promowaniem w otoczeniu zawodowym.	OSD_K1_K02, OSD_K1_K06, OSD_K1_K07, OSD_K1_K08	Egzamin pisemny, Projekt, Raport

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Założenia metodologiczne systemów informacji geograficznej i geoinformacji.	W1, K1	Wykład
2.	Historia i rozwój systemów informacji geograficznej i geoinformacji.	W1	Wykład
3.	Podstawowe definicje, pojęcia, funkcje i komponenty systemów informacji geograficznej i geoinformacji.	W1	Wykład
4.	Systemy informacji geograficznej i geoinformacja a geotechnologia.	W1, K1	Wykład
5.	Przyszłość geoinformacji.	W1, K1	Wykład
6.	Interfejs oprogramowania Cartalinx, Idrisi Selva, Quantum GIS, Mapinfo, GRASS, ArcGIS.	W1, U1	Wykład, Ćwiczenia
7.	Źródła danych przestrzennych. Przygotowanie danych do analizy.	U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia
8.	Metody pozyskiwania danych przestrzennych - tworzenie i edycja obiektów	U2, U3	Ćwiczenia
9.	Analiza danych wektorowych i rastrowych.	U2, U4	Wykład, Ćwiczenia
10.	Dyskusja kartograficznych modeli danych przestrzennych.	U2	Ćwiczenia
11.	Wizualizacja danych.	U5	Wykład, Ćwiczenia
12.	Przykłady prostych analiz geoinformacyjnych z zakresu ochrony środowiska	U3, U4, U5, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy
Ćwiczenia	Metoda analizy przypadków, Metoda warsztatowa, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Wykłady kończą się egzaminem pisemnym. Warunkiem podejścia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. bardzo dobry (bdb; 5,0): Aktywny udział w zajęciach, znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje, zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 91 - 100% oraz zrealizowanie zadań praktycznych podczas ćwiczeń na poziomie poprawności 91 - 100% dobry plus (+db; 4,5): Aktywny udział w zajęciach, bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje, zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 81 - 90% oraz zrealizowanie zadań praktycznych podczas ćwiczeń na poziomie poprawności 81 - 90% dobry (db; 4,0): Aktywny udział w zajęciach, dobra wiedza, umiejętności, kompetencje, zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 71 - 80% oraz zrealizowanie zadań praktycznych podczas ćwiczeń na poziomie poprawności 71 - 80%
Ćwiczenia	Ćwiczenia kończą się wykonaniem raportu i projektu na zaliczenie. bardzo dobry (bdb; 5,0): Aktywny udział w zajęciach, znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje, zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 91 - 100% oraz zrealizowanie zadań praktycznych podczas ćwiczeń na poziomie poprawności 91 - 100% dobry plus (+db; 4,5): Aktywny udział w zajęciach, bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje, zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 81 - 90% oraz zrealizowanie zadań praktycznych podczas ćwiczeń na poziomie poprawności 81 - 90% dobry (db; 4,0): Aktywny udział w zajęciach, dobra wiedza, umiejętności, kompetencje, zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 71 - 80% oraz zrealizowanie zadań praktycznych podczas ćwiczeń na poziomie poprawności 71 - 80%

Literatura

Obowiązkowa

1. Nowak M.M, Dziób K., Ludwisiak Ł., Chmiel J., 2020. Mobile GIS applications for environmental field surveys: A state of the art. *Global Ecology and Conservation*, 23 (2020), e01089.
2. Bielecka E.: *Systemy Informacji Geograficznej - teoria i zastosowania*, Wydawnictwo PJWSTK., Warszawa, 2006
3. Urbański J.: *GIS w badaniach przyrodniczych*, Wyd. UG, Gdańsk, 2008
4. Longley P.A., Goodchild M.F., Maguire D.J., Rhind D.W.: *Gis Teoria i praktyka*, PWN, Warszawa, 2006

Dodatkowa

1. Nowak, M.M., Słupecka K., Jackowiak B., 2021. Geotagging of natural history collections for reuse in environmental research. *Ecological Indicators*, vol. 131.
2. Bogawski P., DamenT., Pędziwiatr K., Paul Wilkin P., Mwachala G., Nowak M.M, Pierzchalska J., Wiland-Szymańska J., 2019. Current and future potential distributions of three *Dracaena* Vand. ex L. species under two contrasting climate change scenarios in Africa. *Ecology and Evolution*, 2019;00:1-16.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie pracy pisemnej	10

Przygotowanie projektu	20
Przygotowanie do egzaminu	15
Przygotowanie raportu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
OSD_K1_K02	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny informacji pochodzących z różnych źródeł w odniesieniu do ochrony środowiska
OSD_K1_K06	Absolwent jest gotów do działania w sposób przedsiębiorczy na polu ochrony środowiska
OSD_K1_K07	Absolwent jest gotów do stałego podnoszenia kompetencji zawodowych adekwatnie do zadań wynikających z ukończonego kierunku studiów
OSD_K1_K08	Absolwent jest gotów do kreatywnego działania w życiu zawodowym i konstruktywnego rozwiązywania problemów
OSD_K1_U02	Absolwent potrafi gromadzić i analizować dane środowiskowe z różnych źródeł i interpretować na ich podstawie zjawiska przyrodnicze
OSD_K1_U03	Absolwent potrafi wykorzystać metody statystyczne oraz techniki informatyczne do analizy danych z zakresu ochrony środowiska
OSD_K1_U04	Absolwent potrafi przeprowadzić inwentaryzację, waloryzację i monitoring przyrodniczy gatunków i siedlisk przyrodniczych
OSD_K1_U06	Absolwent potrafi analizować treść dokumentów urzędowych, planów, raportów i operatów odnoszących się do problemów ochrony środowiska
OSD_K1_W05	Absolwent zna i rozumie metody stosowane w środowiskowych badaniach laboratoryjnych i terenowych
OSD_K1_W07	Absolwent zna i rozumie zasady eksploracji i analizy danych środowiskowych oraz techniki informatyczne stosowane w tym zakresie